

FOLIA PHARMACOTHERAPEUTICA JUNI
2026

Nieuws

Repertorium "editie 2026": update van een tweede reeks hoofdstukken gepubliceerd

De jaarlijkse herziening van volgende hoofdstukken is afgewerkt: **Inleiding, Hormonaal stelsel, Urogenitaal stelsel, Osteo-articulaire aandoeningen, Mineralen en vitamines en Diagnostica**. Ontdek hier de belangrijkste aanpassingen.

Revisie "2026": tweede reeks hoofdstukken online

De revisie "2026" is afgewerkt voor een tweede reeks hoofdstukken van het Repertorium: **Inleiding, Hormonaal stelsel, Urogenitaal stelsel, Osteo-articulaire aandoeningen, Mineralen en vitamines en Diagnostica**. De herziene hoofdstukken staan online. Opnieuw werkten talrijke experts mee, waarvoor dank.

NB. Het Repertorium is door het Belgisch Centrum voor Evidence-Based Medicine (CEBAM) geaccrediteerd als "Evidence-Based Practice (EBP)-informatiebron zonder aanbevelingen" (zie cebam.be/validatie). Het BCFI heeft als doel *evidence-based* informatie te verstrekken over de werkzaamheid en veiligheid van geneesmiddelen, om zo het rationeel gebruik van geneesmiddelen te bevorderen. Het BCFI is geen richtlijnontwikkelaar. Voor meer uitleg over de inhoud en de gevolgde methodologie voor de verschillende rubrieken in het Repertorium (onder andere Plaatsbepaling, Contra-indicaties, Interacties), zie InL.2. Handleiding bij en onderbouwing van het Repertorium

Belangrijkste wijzigingen in de herziene hoofdstukken

De belangrijkste wijzigingen per hoofdstuk zijn de volgende.

Inleiding

- InL.1. Totstandkoming en doel van het Repertorium: we verwoorden duidelijker hoe het BCFI omgaat met belangenconflicten.
- InL.2.1. Onderbouwing van het Repertorium: we verwijzen naar ons bijgewerkt document "Methodologie voor de publicaties van het BCFI" (november 2025), waarin we onze bronnen en werkwijze bespreken.
- InL.2.7. Rubriek "Oudere patiënten en de selecties voor het Formularium Ouderzorg": u vindt hier hoe een geneesmiddel wordt geselecteerd voor het Formularium Ouderzorg (symbool ter hoogte van de specialiteit).
- InL.2.8.2. Methodologie voor de farmacokinetische interacties en InL.6.3. Interacties van geneesmiddelen:
 - We leggen uit hoe de **interactietabel van de vitamine K-antagonisten in hoofdstuk Bloed en stolling** (zie tabel 2a. in InL.2.1.2.1.1.) tot stand komt.
 - De **CYP- en P-gp-interactietabellen** (zie de tabellen Ic., Id. en Ie. in InL.6.3.):
 - Voor de **CYP**-substraten, -inhibitoren en -inductoren voegen we een nieuwe bron toe: de Drug Interactions Flockhart Table™. Dit betekent dat we nu voor de CYP-interacties de tabel in Stockley's Drug Interactions en de Drug Interactions Flockhart Table™ als bron gebruiken. De tabel in *The Top 100 Drug Interactions* gebruiken we niet meer voor de CYP-interacties omdat deze reeds meerdere jaren niet meer wordt geüpdatet.
 - De CYP- en P-gp tabellen in InL.6.3. zijn bijgewerkt, onder andere op basis van onze nieuwe bron.
 - In onze CYP- en P-gp-tabellen zijn er een aantal geneesmiddelen vermeld die niet voldoen aan onze methodologie, maar waarvoor we argumenten hebben om ze toch op te nemen. Meer uitleg over deze "uitzonderingen" in InL.2.8.2.
- InL.2.11.12. Pletten van tabletten en openen van capsules informatie over het openen van capsules werd toegevoegd, met verwijzing naar de pletfiches op <https://vza.be/bibliotheek-pletmedicatie/pletfiches> (initiatief van de *Vlaamse Vereniging voor Ziekenhuisapothekers*).
- InL.2.11.14. Onbeschikbare geneesmiddelen: dit hoofdstuk werd herwerkt in op basis van ons artikel Onbeschikbare geneesmiddelen: welke info op de BCFI-website? in Folia oktober 2025.
- InL.2.11.15. Invoer van geneesmiddelen die in België niet beschikbaar zijn dit hoofdstuk werd herwerkt op basis van ons

artikel Onbeschikbare geneesmiddelen: welke info op de BCFI-website? in Folia oktober 2025.

- InL.3. Generieken, biosimilars, VOS en substitutie: de twee situaties waarvoor substitutie in België wettelijk geregeld is, worden uitgelegd.
- InL.5.1. Terugbetalingscategorieën en InL.5.2. Remgeldplafonds: deze hoofdstukjes zijn bijgewerkt op basis van de wijzigingen in de terugbetaling sinds 1 januari 2026. De remgeldplafonds die gelden sinds 1 januari 2026 worden vermeld in Tabel Ia.
- InL.6. Goed en veilig gebruik van geneesmiddelen: een paragraaf over vervallen geneesmiddelen werd toegevoegd.
- InL.6.2.4. Serotoninesyndroom: dit hoofdstuk werd herwerkt op basis van ons artikel Serotoninesyndroom: een zeldzaam, maar potentieel ernstig ongewenst effect in Folia november 2025.

Hormonaal stelsel

- 5.1. Diabetes: de rubriek "Oudere patiënten" verduidelijkt dat bij het afbouwen van de behandeling (deprescribing) in de eerste plaats wordt gekeken naar de geneesmiddelen met het grootste risico op hypoglykemie.
- 5.1.2. Metformine: de risico's bij gebruik van joodhoudende contraststoffen werden aangepast in de rubriek "Bijzondere voorzorgen".
- 5.1.6. Gliptinen (DPP-4-inhibitoren):
 - Enkele wijzigingen in de rubriek "Ongewenste effecten".
 - Rubriek "Bijzondere voorzorgen": de voorzichtigheid bij hartfalen geldt enkel voor alogliptine, saxagliptine en vildagliptine.
- 5.1.7. GLP-1-analogen (incretinemimetica):
 - Rubriek "Plaatsbepaling": nieuwe gegevens over oraal semaglutide (cardiovasculaire winst, zie Folia januari 2026).
 - Enkele wijzigingen in de rubriek "Ongewenste effecten".
 - Het mogelijke effect op de betrouwbaarheid van orale anticonceptie werd toegevoegd in de rubrieken "Zwangerschap en borstvoeding", "Interacties" en "Bijzondere voorzorgen".
- 5.1.8. Gecombineerde GIP/GLP-1-analogen:
 - Rubriek "Plaatsbepaling": nieuwe gegevens over de studie die tirzepatide met dulaglutide vergeleek op het vlak van majeure cardiovasculaire events.
 - Het mogelijke effect op de betrouwbaarheid van orale anticonceptie werd toegevoegd in de rubrieken "Zwangerschap en borstvoeding", "Interacties" en "Bijzondere voorzorgen".
- 5.1.9. Gliflozinen (SGLT2-inhibitoren): enkele wijzigingen in de rubriek "Ongewenste effecten".
- 5.2. Obesitas: een rubriek "Bijzondere voorzorgen" werd toegevoegd, over alle geneesmiddelen die worden gebruikt bij obesitas.
- 5.2.1. GLP-1-analogen:
 - Enkele wijzigingen in de rubriek "Ongewenste effecten" en "Bijzondere voorzorgen".
 - Het mogelijke effect op de betrouwbaarheid van orale anticonceptie werd toegevoegd in de rubrieken "Zwangerschap en borstvoeding", "Interacties" en "Bijzondere voorzorgen".
- 5.2.2. Gecombineerde GIP/GLP-1-analogen:
 - Rubriek "Plaatsbepaling": nieuwe gegevens over de studie die tirzepatide met dulaglutide vergeleek op het vlak van majeure cardiovasculaire events.
 - Het mogelijke effect op de betrouwbaarheid van orale anticonceptie werd toegevoegd in de rubrieken "Zwangerschap en borstvoeding", "Interacties" en "Bijzondere voorzorgen".
- 5.2.3. Orlistat: wijziging in de rubriek "Bijzondere voorzorgen".
- 5.3.1 Thyroïdhormonen
 - Inname 's avonds bij het slapengaan (3 uur na de laatste maaltijd) werd toegevoegd in de rubriek "Dosering", als alternatief voor de inname 's ochtends op een lege maag.
- 5.5. Corticosteroïden: wijzigingen in de rubriek "Dosering" wat betreft de geleidelijke stopzetting na een langdurige behandeling.

Urogenitaal stelsel

- 7.2.2. 5-alfa-reductase-inhibitoren
 - Contra-indicaties: toevoeging van zwangerschapswens, leeftijd < 18 jaar en leverinsufficiëntie.
 - Ongewenste effecten: het percentage aan vrij PSA wordt niet beïnvloed door dutasteride of finasteride en kan worden gebruikt als parameter zonder dat aanpassingen nodig zijn.
- 7.2.3. Combinatiepreparaten (die dutasteride bevatten)

- Contra-indicaties: toevoeging van zwangerschapswens, leeftijd < 18 jaar en leverinsufficiëntie.
- 7.3.1. Fosfodiësterase type 5-inhibitoren
 - Ongewenste effecten: toevoeging van chorioretinitis en van het syndroom van Stevens-Johnson.
 - Bijzondere voorzorgen
 - Voorzorgen bij leverinsufficiëntie.
 - Onderbreking van de behandeling in geval van visusstoornissen.
- 7.3.2. Yohimbine
 - Contra-indicaties: toevoeging van glaucoom, affectieve stoornis en paniekstoornis, instabiele cardiovasculaire aandoening.
 - Ongewenste effecten: toevoeging van hoofdpijn, slapeloosheid, angst, agitatie, gastro-intestinale stoornissen en polyurie.
 - Toevoeging van een rubriek "Oudere patiënten".
 - Toevoeging van een rubriek "Interacties".
 - Toevoeging van een rubriek "Bijzondere voorzorgen".
- 7.3.3. Alprostadil
 - Plaatsbepaling: alprostadil is een optie voor de behandeling van erectiestoornissen bij onvoldoende reactie op fosfodiësterase type 5-inhibitoren.
 - Contra-indicaties: toevoeging van trombocytose en instabiele cardiovasculaire aandoeningen, penisprothese (bij intracaverneuze toediening).
 - Ongewenste effecten:
 - intra-urethrale toediening: duizeligheid, hypotensie;
 - intracaverneuze toediening: penisfibrose, inclusief de ziekte van Peyronie.
 - Toevoeging van een rubriek "Oudere patiënten".
 - Toevoeging van de rubrieken "Interacties", "Bijzondere voorzorgen" en toevoeging van de dosering (intra-urethraal en intracaverneus).
- Hoofdstuk 7.4. Diverse middelen werd opgesplitst in 3 hoofdstukken, waarin de verschillende rubrieken werden herzien en aangevuld.
 - 7.4. Premature ejaculatie
 - 7.5. Polycysteuze nierziekte
 - 7.6. Preventie van urolithiase

Osteo-articulaire aandoeningen

- 9.1.1. Systemische toediening van NSAID's
 - Verduidelijking over de contra-indicatie zwangerschap.
Tijdens het eerste trimester lijkt het risico op afwijkingen zeer klein bij kortdurend gebruik van NSAID's in de gebruikelijke doses. Er is een beperkt risico op spontane abortus en teratogeniteit. Ibuprofen, diclofenac en naproxen zijn de eerste keuze. NSAID's worden afgeraden vanaf het 2^e trimester en zijn gecontra-indiceerd vanaf het 3^e trimester.
 - Toevoeging van antecedenten van een allergie voor sulfamiden als contra-indicatie voor parecoxib en celecoxib.
 - Rubriek "Oudere patiënten": verduidelijking toegevoegd over de veiligheid van coxib's.
- 9.1.2. Ontstekingswerende middelen voor lokaal gebruik
 - Verduidelijking over de contra-indicatie zwangerschap (zie de uitleg hierboven bij punt 9.1.1.).
- 9.2. Chronische artritis
 - Rubriek "Plaatsbepaling": verduidelijking toegevoegd over de dagelijkse inname van foliumzuur in geval van een behandeling met methotrexaat.
 - 9.2.1. Methotrexaat (laaggedoseerd):
 - De paragraaf over zeldzame maar ernstige ongewenste effecten werd aangevuld met de volgende ongewenste effecten: beenmergdepressie, longtoxiciteit, neurotoxiciteit, trombo-embolische aandoeningen, anafylactische shock en syndroom van Stevens-Johnson.
 - Toevoeging van bepaalde ongewenste effecten, waaronder haaruitval.
 - Rubriek "Bijzondere voorzorgen": verduidelijking over het gebruik van foliumzuur in geval van een behandeling met methotrexaat.
 - 9.2.2. Hydroxychloroquine:
 - Toevoeging van informatie over borstvoeding in de rubriek "Zwangerschap en borstvoeding".

- 9.3.1. Colchicine
 - Verduidelijking toegevoegd in de "Plaatsbepaling" over het gebruik van colchicine bij secundaire cardiovasculaire preventie.
 - Toevoeging van familiale Middellandse Zeekoorts als indicatie in de SKP.
 - Toevoeging van de rubriek "Zwangerschap en borstvoeding".
- 9.3.2. Xanthine-oxidase-inhibitoren
 - Toevoeging van informatie over borstvoeding.
- 9.3.3. Uricosurica
 - Toevoeging van de rubriek "Zwangerschap en borstvoeding".
- Rasburicase werd verplaatst naar hoofdstuk 13.6. Detoxificanta bij antitumorale middelen.
- 9.5.5.1. Denosumab
 - Verduidelijking toegevoegd in de rubriek "Bijzondere voorzorgen" over het risico op hypocalciëmie.

Mineralen en vitaminen

- Toevoeging van een algemene verduidelijking over de noodzaak van suppletie met vitaminen en mineralen tijdens de zwangerschap.
- 14.1.1. IJzer
 - Verduidelijking van de bijzondere voorzorgen bij de inname van ijzer.
 - Wijziging van de dosering van ijzer bij kinderen.
- 14.1.2. Fluoride
 - Wijziging van de plaatsbepaling wat betreft het gebruik van fluoride tijdens de zwangerschap en de periode van borstvoeding.
- 14.1.5. Zink
 - Toevoeging van een plaatsbepaling wat betreft het gebruik van zink tijdens de periode van borstvoeding.
- 14.2.1.2. Vitamine D en derivaten
 - Wijziging van de plaatsbepaling wat betreft het gebruik van hoge doses vitamine D.
- 14.2.1.4. Vitamine K
 - Toevoeging van bijzondere voorzorgen wat betreft het gebruik van vitamine K als antidotum.
 - Verduidelijking van de dosering voor de preventie van bloedingen bij de pasgeborene.
- 14.2.2.3. Nicotinamide (vitamine B3 of PP)
 - Bijwerking en verduidelijking van de rubriek "Zwangerschap en borstvoeding".

Diagnostica

- 19.1.1. Jodiumpreparaten
 - Toevoeging van contra-indicaties.
 - Wijziging van de rubriek "Ongewenste effecten" en onderscheid tussen acute en tardieve reacties.
 - De rubriek "Zwangerschap en borstvoeding" werd herzien en er werd verduidelijking toegevoegd over jomeprol, johexol, jopromide en jodixanol.
 - De informatie over het gebruik van metformine in de rubriek "Bijzondere voorzorgen" werd herzien en verduidelijkt.
- 19.1.2. Bariumsulfaat
 - Toevoeging van contra-indicaties.
- 19.2. Gadoliniumderivaten bij beeldvorming met magnetische resonantie (MR)
 - Toevoeging van een rubriek "Bijzondere voorzorgen".
- 19.3. Tuberculine
 - Toevoeging van de rubrieken "Plaatsbepaling", "Contra-indicaties", "Ongewenste effecten" en "Zwangerschap en borstvoeding".

Colofon

De *Folia Pharmacotherapeutica* worden uitgegeven onder de auspiciën en de verantwoordelijkheid van het *Belgisch Centrum voor Farmacotherapeutische Informatie* (Centre Belge d'Information Pharmacothérapeutique), vzw erkend door het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG).

De informatie die verschijnt in de *Folia Pharmacotherapeutica* mag niet overgenomen worden of verspreid worden zonder bronvermelding, en mag in geen geval gebruikt worden voor commerciële of publicitaire doeleinden.

Hoofdredactie: (redactie@bcfi.be)

T. Christiaens (Universiteit Gent) en
Ellen Van Leeuwen (Universiteit Gent).

Verantwoordelijke uitgever:

T. Christiaens - Nekkersberglaan 31 - 9000 Gent.